

DE PADDEN GAAN WEER OP PAD

Ieder voorjaar, zo vanaf eind februari, vindt de paddentrek plaats. Tijdens deze trek moeten de diertjes vaak drukke verkeerswegen oversteken. Om te voorkomen dat ze hierbij worden doodgereden, zijn in het hele land vrijwilligers actief om de dieren veilig naar de overkant te loodsen. Omdat padden zich niet aan de avondklok houden, pleiten sommige partijen voor een ontheffing op de avondklok voor deze zogenoemde ‘paddenrapers’.

Foto: ANP_NOVUM_COPYRIGHT_VENEMA_MEDIA

Op dit bord wordt de paddentrek aangekondigd.

5 WAKKER WORDEN, HET IS VOORJAAR!

De paddentrek is een jaarlijks terugkerend fenomeen dat plaatsvindt in de periode februari tot april, waarbij padden van hun winterverblijven naar het water trekken om zich voort te planten. De combinatie van temperatuur (minimaal 6°C) en luchtvochtigheid (hoe natter hoe beter) is belangrijk voor het in gang zetten van de paddentrek. Na hun winterrust gaan de dieren op weg naar het water waar ze – jaren eerder – als paddenvijze leefden en als klein padje het water verlieten. Ook andere amfibieën, zoals kikkers en salamanders, maken deze reis.

De mannetjespadden ontwaken als de gemiddelde temperatuur gedurende een etmaal 8-10 °C is en dat ongeveer drie dagen lang zo blijft. Aangezien de mannetjes stukken kleiner zijn dan de vrouwtjes (en dus een kleiner volume hebben) 'warmen ze eerder op' dan de vrouwtjes. Voor vrouwtjes is er ongeveer een week lang zo'n temperatuurgemiddelde nodig. Maar zoals gezegd is ook de luchtvochtigheid van invloed op de paddentrek. De dieren gaan het liefst op pad als het vochtig is, omdat ze een huid hebben die gevoelig is voor uitdrogen. En de padden komen 's avonds in beweging in plaats van overdag, omdat ze dan minder kans hebben om opgegeten te worden door andere dieren.

PADDENTANDEMS

Bij hun tocht naar het water klimmen de mannetjes op alles wat maar op een pad lijkt: vochtige aardkluiten, dode vissen, salamanders, andere mannetjes en eventueel een mensenvuist. Niet om te paren, dat doen ze pas als ze in het water zijn. Maar als ze eenmaal een vrouwtje veroverd hebben, laten ze niet meer los. Dit doen ze temeer omdat er gemiddeld vier of vijf keer zo veel mannetjes als vrouwtjes in een paddenpopulatie voorkomen. Een mannetje- en een vrouwtjespad die op elkaar zitten worden een 'paddentandem' genoemd. Eenmaal bij het water

25 aangekomen moet zo'n tandem eerst een weekje 'opwarmen' en als een klein sponsje (padden drinken zelden met hun bek) door hun huid water opnemen voordat ze kunnen paren. De mannetjes die alleen zijn aangekomen, zoeken een plekje langs de kant of bij drijvende takken om eventuele vrouwtjes op te wachten. Ondertussen wordt er heel wat geduwd om de beste plek te veroveren.

30 Als alles goed gaat, wordt een vrouwtje door een mannetje uitwendig bevrucht en worden tussen de drie- en vijfduizend eitjes in twee snoeren aan waterplanten en drijfhout opgehangen. De padden zijn bijzonder kieskeurig in het bepalen van een plaats waar ze dat doen, want zowel watertemperatuur, stroming als helderheid van het water zijn van belang voor de ontwikkeling van de eitjes.

De nacht na de paring gaan de vrouwtjes het water uit en verblijven ze de rest van het jaar op het land in hun zomerbiotoop (padden hebben geen 'territorium' in de strikte zin van het woord), tot ze in winterrust gaan. De mannetjes volgen een paar weken later, als er echt geen vrouwtjes meer zijn om mee te paren.

35 NIET ZONDER RISICO

Voor veel padden is de jaarlijkse trek naar het voortplantingswater dus sowieso al een hele onderneming, maar daar komt nog een belemmerende factor bij. In een dichtbevolkt land als Nederland is het namelijk onvermijdelijk dat de padden tijdens hun trek één of meer wegen moeten oversteken, en dat is niet zonder risico. Ieder jaar worden er op die manier tijdens de paddentrek veel padden en kikkers door het verkeer gedood. Op sommige 40 plaatsen worden er zoveel padden doodgereden dat hele populaties op den duur dreigen te verdwijnen. Daarom zijn er op veel plekken in Nederland vrijwilligers actief die de padden een handje helpen om de weg veilig over te steken, de zogenoemde 'paddenrapers'. Zij gaan vanaf circa 19.00 uur (begin van de schemering) ongeveer 3 á 4 uur per avond op pad door langs de weg of straat te lopen en de amfibieën met de hand over te zetten. Daarnaast noteren ze zowel de dode als levende dieren. Deze waarnemingen leveren een belangrijke bijdrage aan de 45 bescherming van amfibieën in Nederland. Door de gegevens van de verschillende werkgroepen te bundelen is het namelijk mogelijk iets over een landelijke trend te zeggen: hoe goed of slecht het gaat met de algemene soorten.

ONTHEFFING AVONDKLOK?

Zoals je weet geldt er op dit moment in Nederland een avondklok: iedereen die geen geldige reden heeft om buiten te zijn moet vanaf 21.00 uur binnen blijven. Zorgmedewerkers, voedselbezorgers en hondenbezitters 50 hebben al een ontheffing voor de avondklok. Als het aan de Dierenbescherming en de GroenLinks-fractie in Den Haag ligt komen daar de paddenrapers bij, want de amfibieën houden zich immers niet aan de avondklok. Vooral na 22.00 uur 's avonds steken de padden wegen over. 'Het zou jammer zijn als je al om 21.00 uur moet stoppen als vrijwilliger', zegt een woordvoerder van de Dierenbescherming hierover. 'Dan komt de paddentrek immers pas goed op gang.' Als een proef met de uitzondering voor paddenrapers in Den Haag een succes is, moet die van 55 GroenLinks en de Dierenbescherming worden uitgebreid naar het hele land.

Het is trouwens maar de vraag of zo'n uitzondering überhaupt nodig is. Natuur-educatiestichting IVN laat weten dat er veel minder padden doodgereden worden dan in andere jaren. Er rijden door de avondklok immers een stuk minder auto's op de weg. Veel mensen vinden de avondklok een paardenmiddel, maar IVN noemt het instrument voor padden 'een zegen'.

BRONNEN: DIERENBESCHERMING.NL/PADDENTREK, TROUW.NL, DIER.NU.